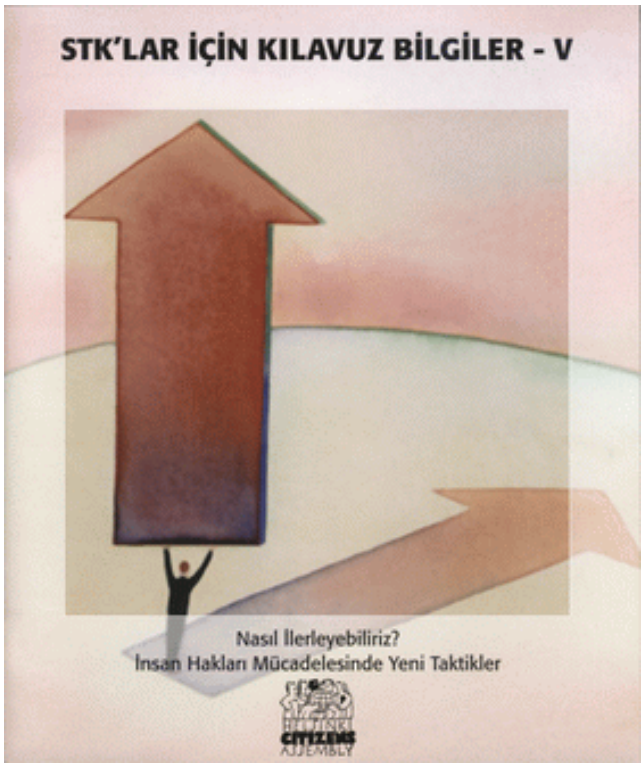

Helsinki Yurttaşlar Derneği Ó 2003

STK'LAR İÇİN KILAVUZ BİLGİLER – V

NASIL İLERLEYEBİLİRİZ?
İnsan Hakları Mücadelesinde Yeni Taktikler

Kadın hakları, çevre koruma, açlık ve yoksullukla mücadele, yurttaş hakları ya da benzeri sayısız alandan hangisinde olursa olsun, hedeflerimize ulaşmak için insan hakları mücadelesinde kullanılan geleneksel yöntemlerin yanı sıra yeni ve yaratıcı etkinlik biçimlerine; farklı taktiklere ihtiyaç duyarız. İnsan hakları mücadelesi içerisinde bizler, diğer STK'ların kullandığı taktikleri, bu taktiklerin stratejimizle uyumunu ya da hedeflerimize ulaşmakta nasıl işe yarayabileceğini değerlendirecek fırsatları pek ender bulabiliyoruz. Kendi bölgemiz ya da çalıştığımız alan dışındaki kişilerle ve gruplarla bir araya gelme ve deneyimlerimizi paylaşma fırsatı da sık sık karşımıza çıkmıyor. Bu kitapçık, dünyanın farklı ülkelerinde, değişik çalışma alanlarında etkinlik gösteren STK'lar tarafından kullanılan ve başka alanlara ve coğrafyalara uyarlanabilecek taktikleri bir araya getiriyor.

Helsinki Yurttaşlar Derneği'nin "İnsan Hakları Mücadelesinde Yeni Taktikler" başlıklı çalışması kapsamında derlenen bu taktikler, insan hakları alanındaki sorunlara ve hak ihlallerine yönelik "durum tespiti"nden çok, toplumsal, bireysel ve kurumsal direnç ve örgütlenmelerin, ihlalleri gidermek için bulduğu "toplumsal ve sivil çözüm yolları" ve bu çerçevede geliştirilen farklı eylem biçimleri üzerinde yoğunlaşıyor.

Helsinki Yurttaşlar Derneği'nin "ifade ve örgütlenme özgürlüğü" alanında dört yıldır yürüttüğü çalışmanın ürünlerinden biri olan bu kitapçıkta yer alan çarpıcı taktiklerin, benzeri alanlarda çalışan başka sivil toplum örgütleri için de ilham verici olmasını umarız.

***

HAZIRLAYANLAR: Alp Biricik, Çiğdem Öztürk, Ebru Uzpeder

Bu yayının kağıt ve baskı giderleri National Endowment for Democracy tarafından karşılanmıştır.

Bu yayını edinmek için Helsinki Yurttaşlar Derneği ile iletişime geçebilirsiniz.

***

Örnek 1

<u>İş Başvurusunda Etnik Ayrımcılığa Karşı "Sınama"</u>

"Ulusal ve Etnik Azınlıklar için Yasal Savunma Bürosu" (NEKI), Macaristan'daki Roman halkının, öteden beri var olan önyargılar nedeniyle maruz kaldığı ayrımcılıkla mücadele etmek, bu konudaki deneyimlerini paylaşmak ve Macaristan iç hukukunda ayrımcılığa karşı somut bir yasanın kabul edilmesini sağlamak için çalışıyor.

1994'te kurulan NEKI'nin öncelikli amacı, etnik ya da ulusal kimlikleri nedeniyle ayrımcılığa uğrayan kişilerin, haklarını hukuki yollardan savunmalarına yardımcı olmak... Bu çabanın gerekliliği, ayrımcılığa dair kanıtların giderek artması ve bu durum karşısında hukuksal mekanizmalara duyulan ihtiyaçla pekişmiş durumda. NEKI ağırlıklı olarak avukatlar ve hukuk uzmanlarından oluşuyor.

Avrupa'ya 600 yıl önce göç eden Romanlar bugün Doğu Avrupa'daki birçok ülkede olduğu gibi Macaristan'da da büyük bir etnik grup oluşturuyor. Romanlar Macaristan'da eğitimden istihdama kadar çeşitli alanlarda yaygın ve şiddetli ayrımcılık uygulamalarına maruz kalıyor. Giderek artan saldırıların hedefi haline gelen Roman halkı, bir yandan da suç oranındaki artışın ve işsizliğin sorumlusu olarak gösteriliyor. Ayrımcılığa karşı uluslararası sözleşmeleri imzalamakla birlikte, Macaristan'ın iç hukukunda bu konuda somut bir yasa bulunmuyor.

Bugün Romanların karşılaştığı ayrımcılık ve buna bağlı olarak NEKI'ye gelen şikayet başvuruları, işe alınmama, ikamet hakkını kullanamama ve benzeri sosyal hak ve hizmetlerden yararlanamama gibi konuları içeriyor. Ayrımcılık "kurnazca" uygulandığı için, doğrudan kanıt elde etmek oldukça zor. Örgüt, ayrımcılığa dair iddialara yönelik olarak hukuki takibat sürecini başlatmak ve dava açabilmek için veri ve kanıt toplamak üzere "sınama" metodunu kullanıyor.

"Sınama" metodu nedir?
Bu çalışma için önce kamu ve özel sektördeki işverenler tarafından verilen personel ilanları takip edilerek, haklarında ayrımcılık uyguladığına ilişkin şikayet ve şüphe bulunanlar belirleniyor. Daha sonra, taktiğin uygulanmasında "sınayıcı" olarak gönderilecek kişiler seçilerek bir ön eğitimden geçiriliyor. Sınayıcıların rolü çok kritik; bu nedenle birtakım özelliklere sahip olmaları gerekiyor. Sınayıcılarda, gerçekten bir işe ihtiyaç duyması, geçmişinde mahkeme karşısında şahit olarak güvenilirliğini azaltabilecek herhangi bir olay bulunmaması ve davanın birkaç yıl sürebileceği düşünülürse geniş bir zaman dilimi boyunca sınama programı içinde görev almaya istekli ve gönüllü olması şartları aranıyor. Bu şartlara haiz kişileri bulmak epey zor olduğundan, örgüt özellikle üniversite öğrencileriyle çalışıyor. Öğrencilerin yeni fikirlere açık ve sembolik bir ücret karşılığında programa sınayıcı olarak destek vermeye hevesli olması projede görev almalarını kolaylaştırıyor.

"Sınama" çalışması nasıl yürütülüyor?
Programa katılanlara bir günlük eğitim programı uygulanıyor. Bu eğitimde, sınama tekniğinin temsili bir denemesi yapılıyor. Ayrıca bu tekniğin sivil hakları güçlendirme konusunda nasıl bir faydası olabileceğine ve sınayıcıların içinde bulunduğu yasal süreçlerin nasıl işe yarayacağına ilişkin bilgiler veriliyor.

NEKI ayrımcılığa ilişkin bir şikayet aldığında, ayrımcılık uygulandığı iddia edilen yere "sınayıcılar" gönderiyor. Bu iddia işe almayla ilgiliyse, farklı etnik kökenlere, ancak benzer kişilik özelliklerine ve kariyer becerilerine sahip adaylar, belirlenen yere iş başvurusu yapıyor. Her ekip, biri Roman diğeri Roman olmayan iki kişiden oluşuyor. En az iki, tercihen üç ekip yani altı kişi, bir günlük "pratik eğitim"in ardından işyerini sınamak üzere iş başvurusunda bulunmaya gidiyor.

"Sınayıcılar" iş görüşmesine aynı gün içinde ve birbirine yakın zamanlarda gidiyorlar. Sınayıcıların işverene benzer bilgiler vermesi, personel alacak kişilerin yapacağı karşılaştırmaların net ve anlaşılabilir olmasını sağlıyor. Sınamanın hemen ardından sınayıcılar, kendileriyle yapılan mülakatta sorulan soruları, kendilerine nasıl davranıldığını, iş teklifinin ayrıntılarını (ücret, sosyal haklar vb.), program için kullanılan değerlendirme formlarına geçiriyorlar. Sınamanın koordinasyonunu yürüten kişi, bu verilerle Roman ve Roman olmayanlara karşı farklı davranılıp davranılmadığını değerlendiriyor.

Toplanan veriler ışığında NEKI, gerekli gördüğü durumlarda yasal takibat sürecini başlatmak üzere harekete geçiyor; bir rapor hazırlayarak suç duyurusunda bulunuyor ve dava açıyor.

Macaristan mahkemeleri bu yöntemle elde edilen kanıtı ilk kez 2000 yılında, halka açık yerde etnik kökeni nedeniyle hizmet alamayan bir müşterinin açtığı davada, "ayrımcılığın ortaya çıkarılması açısından başvurulabilecek bir teknik olarak" resmen kabul etti. Bu emsal vaka yoluyla "sınama" taktiğinin başarısı tescillenmiş oldu.

Son beş yıl içinde NEKI'ye, 500'den fazla şikayet başvurusu geldi. NEKI'ye göre bu başvurular, Macar toplumunda yaşanan ayrımcılık sorununun boyutunu ve bu alanda herhangi bir kamusal kontrol mekanizması olmadığını açıkça ortaya koyuyordu. "Beyaz Kitapçık" adlı bir yıllık rapor, yürütülen bazı davalar hakkında ayrıntılı bilgiler içeriyor. Sayıları gittikçe artan davaların yanı sıra, bugün, medyanın Roman toplumunun yaşadığı sorunlara ilgisinde, dolayısıyla da kamuoyu bilinci ve duyarlılığında bir artış gözleniyor. Büronun bu modeli, barınma hakkına ilişkin olarak 1950'lerde ABD'de siyahlara karşı uygulanan ayrımcılığa karşı yapılmış bir çalışmadan uyarlamış olması, taktiğin farklı alanlara uyarlanmaya uygun olduğunu da gösteriyor. Örgüt şu anda Macaristan'da bu

taktiği kullanarak engelliler, kadınlar ve eşcinseller için yasal savunma mekanizmaları aracılığıyla mücadele vermek isteyen diğer gruplara da örnek oluyor.

NEKI, bu davalar yoluyla ayrımcılığın ne denli derin ve yaygın olduğunun sergilenmesini, bu açık saptamadan hareketle de Macaristan iç hukukunda ayrımcılığa karşı somut bir yasanın kabul edilerek yasal koruma mekanizmalarının yürürlüğe konmasını hedefliyor. Uygulama açısından bir tür "mayınlı tarla" olarak niteledikleri bu zahmetli çabaya bir gün gerek kalmayacağını umarak...

Ayrıntılı bilgi için:
http://www.neki.hu

***

Örnek 2

Hak İhlallerinin Tanıkları: "Belgeseller"

İnsan hakları mücadelesinin önemli araçlarından biri de belgesel filmler... Merkezi New York'ta bulunan WITNESS, bu konuda çalışmalar yürüten bir örgüt. WITNESS, hak ihlalleriyle ilgili belgesel hazırlanması konusunda hem eğitim, hem teknik ekipman, hem de dağıtım desteği sağlıyor. 47 ülkede 140 ortağa sahip olan örgüt, video ve diğer iletişim teknolojilerini insan hakları mücadelesinde önemli bir araç olarak görüyor.

Sivil örgütler ve eylemcilerle ortak çalışan WITNESS, mahkemelerde ve Birleşmiş Milletler'de kanıt, kamu eğitimi ya da baskı oluşturma aracı olarak videonun kullanılması konusunda eğitim veriyor. Ayrıca WITNESS hazırladığı video filmlerini medya ve internet aracılığıyla dağıtarak, amaçları doğrultusunda uluslararası bir izleyici kitlesini harekete geçirmeye ve yerel örgütlerin, çalışmalarını geniş bir alana yaymalarını sağlamaya çalışıyor.

47 ülkede 140 ortak
2001 yılı itibarıyla 47 ülkede 140 ortağa sahip olan WITNESS'ın üyeleri, insan hakları mücadelesinde video teknolojisinin kullanılmasını faydalı bulan sivil toplum kuruluşları ve bireylerden oluşuyor. Bu üyelerin içinde işkence, siyasal haklar ve polis şiddeti alanlarında çalışanların yanı sıra kadın ve çocuk hakları, ırkların eşitliği ve sosyal haklar konularında çalışanlar da bulunuyor. WITNESS özel bir etnik ve coğrafi alana bağlı olmaksızın hak ihlalleri ile ilgili kampanyalar düzenleyen çeşitli topluluklarla çalışıyor.

WITNESS'a üye kuruluşlar, sağlıksız koşullarda düşük ücretle işçi çalıştırılan işyerleri, Afrika'daki çocuk askerler, fahişeliğe zorlanan genç kadınlar, psikiyatri kliniklerindeki koşullar, savaş suçları ve diğer birçok konuda video çekimleri yapıyor.

Üye olmak için…
WITNESS üyesi olmak isteyen örgüt ya da bireylerin, New York bürosuna başvurmaları gerekiyor. Üye adayları WITNESS'la temasa geçerek başvuru formu edinebildikleri gibi, WITNESS'ın web sitesinden de başvuru işlemini yapabiliyor. Adaylardan, video ekipmanları üzerine tecrübeleri ve çalışmalarında video-iletişim teknolojisini hangi yönde kullanacakları konusundaki soruları cevaplandırmaları isteniyor. WITNESS başvuruları değerlendirirken, başvuranın önerisini ve referanslarını gözden geçiriyor.

Üç farklı hizmet
Adayların özelliklerini değerlendiren WITNESS, ortakları için üç farklı hizmet olanağı öngörüyor. İlk olarak ya New York bürosunda ya da ortağın bürosunda eğitim ve teknik hizmetler sağlanıyor.

Fransızca, İngilizce ve İspanyolca olarak hazırlanan kullanım rehberini de kapsayan ilk eğitim malzemesi, video ekipmanının nasıl kullanılacağıyla ilgili temel bilgileri vermeyi amaçlıyor. Yakın zamanda oluşturulmuş daha ileri bir eğitim malzemesi seti, örgütlere kısa film, belgesel-kanıt, haber

malzemesi, Birleşmiş Milletler anlaşmalı örgütlerde gösterilebilecek film veya internette yayınlanabilecek görüntülerin çekimlerinin nasıl yapılması gerektiğini öğretiyor.

İkinci olarak WITNESS, hazırlanacak filmin tarz ve içeriği hakkında önerilerde bulunarak, kaydedilmiş görüntülerin etkisini en geniş alana yayabilmek için gerekli olan bilgiyi vermeyi amaçlıyor. Son olarak, tamamlanmış video filmlerin kurgulanması için post-prodüksiyon olanakları sunuyor ve daha sonra da bunların tüm dünyaya dağıtımına yardım ediyor.

İnternette "insan hakları için acil eylem"
WITNESS'ın internet üzerinden yayın yapan aylık "Haklar Alarmı" girişimi ile, 2000 Mart'ından bu yana, WITNESS tarafından çekilen belgeseller internet üzerinden yayınlanarak, izleyicilerin yerel ve uluslararası alanda, farklı insan hakları ihlalleriyle ilgili bilgilendirilmesi amaçlanıyor.

İnsan hakları mücadelesine geniş bir katılımı desteklemek için yenilikçi bir yöntem olan "Haklar Alarmı", genellikle 10 dakikadan kısa bir video film belgeseli, sözel bir giriş, arka plandaki bilgi, diğer sitelere bağlantılar ve internet kullanıcısının ortak örgütün çalışmasına katılabilmesini sağlayan "acil eylem" bölümünü içeriyor. Bu yapımlar örgütün web sitesinden izlenebiliyor.

Ayrıca video filmlerinin sunumunda ünlü isimler görev alıyor. Örgütün yapımlarını destekleyenler arasında Susan Sarandon, Tim Robbins, Winona Ryder, Lou Reed ve Angelique Kidjo bulunuyor. Video filmler ayrıca Dave Matthews, Laurie Anderson, Philip Glass, Micheal Stipe ve Peter Gabriel gibi sanatçıların müzikleriyle de destekleniyor. "Haklar Alarmı" yapımları her gün 40 bine yakın ziyaretçi tarafından izleniyor.

İnsan hakları eylemcilerine video ekipmanı sağlayan ve video-iletişim teknolojilerini nasıl etkili bir şekilde kullanacaklarını öğreten WITNESS, insan hakları alanında önemli bir boşluğu dolduruyor.

Ayrıntılı bilgi için:
http://www.witness.org

***

Örnek 3

Halı Tezgâhında Çocuk Elleri Olmasın: Rugmark

Rugmark Vakfı'nın yürüttüğü çalışma sayesinde sadece halı tezgahlarında çocuk işçi çalıştırmadığını belgeleyen şirketler, "Rugmark" etiketlerini kullanabiliyor. Dünyanın farklı ülkelerindeki ithalatçılar, yerel bağlantılarından "Rugmark" etiketli halılar, üreticiler de "Rugmark" etiketi alabilmeyi istiyor.

Kullandığımız ürünlerin etiketleri, onların hangi koşullarda üretildiği konusunda ne kadar bilgilendirici oluyor? Böyle bir düşünceden yola çıkan Rugmark Vakfı, çocuk emeğinin yoğun olarak kullanıldığı Hindistan'da tüketicileri, çocuk emeği kullanılmadan üretilen malları almaları için teşvik ediyor. Vakıf, bu amaçla, bir "etiketleme sistemi" kullanıyor. Dünya çapında pek çok firmanın çoğunlukla çocuk emeğinin sömürülmesine karşı kullandığı bu "taktik", diğer alanlarda da uygulanıyor.

Gülümseyen bir yüz: Rugmark
Üzerinde gülümseyen bir yüz motifi bulunan Rugmark etiketi, halıların çocuk emeği kullanılmadan üretilmesini destekleyen, bunu yaygınlaştırmaya çalışan, yeni ve yaratıcı bir inisiyatifin simgesi. Rugmark Vakfı, 1994 yılında Hindistan'da kuruldu ve daha sonra çalışmalarını Nepal'de sürdürdü.

Program, dünyadaki çocuk emeği kullanımının dörtte birinin gerçekleştiği ve yaklaşık 55 milyon çocuğun, yaşamlarını etkileyen ağır endüstri koşulları altında çalıştırıldığı Hindistan'da başlatıldı. Bu endüstri alanlarından biri, yaklaşık 200 bin çocuğun uzun çalışma saatlerine karşılık günde sadece bir öğün yemek yediği, el yapımı halı dokuma endüstrisiydi.

Hindistan, çeşitli dünya ülkelerine 150 milyon dolar değerinde el dokuması halı ihracatı gerçekleştiriyor. Hindistan'da üretilen el yapımı halılarla dış pazarda elde edilen gelirin üçte ikisi Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri'nden sağlanıyor. Halı ihracatındaki büyüme, çocuk emeği kullanılarak maliyetin azaltılmasıyla karşılaştırıldığında, Hindistan'daki halı atölyelerinde giderek daha fazla çocuğun çalıştırılmasının nedeni de daha kolay anlaşılıyor.

Üç adımlı araştırma süreci
Halı tezgahı sahipleri ve ihracat ilişkileri yüzünden karşılaşılan önemli engellerden biri, Rugmark halılarının çocuk emeği kullanılmadan üretildiğini ispat edebilmek ve bunu belirtmek için bir yöntem bulunmasıydı.

Rugmark Vakfı'nın bu alanda çalışan sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinden oluşan yönetim kurulu, Aralık 1995'te vakfın kurulmasından sonra, üç adımlı bir araştırma süreci üzerinde karar kıldı. Birincisi bir dizi denetimin ardından izin belgesinin verilmesi, ikincisi, habersiz denetleme ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi ve üçüncüsü ise halıların nerede, kim tarafından üretildiğini ve halıları kimin ihraç ettiğini belirten bir etiketin halıya iliştirilmesiydi.

Denetçilerin eğitimi
Rugmark Vakfı için çalışan ve eğitim alan denetçiler, üç adımlı bir inceleme sürecini yürütüyorlardı. Düzenli incelemenin sağlanması için, eşlerin değiştiği gruplu çalışma yöntemi kullanılıyordu. Görüşme gerçekleşene kadar denetçiler hangi halı tezgahına gideceklerini bilmiyorlardı. Rüşvetin engellenmesi için, yaptıkları işe göre ücret alıyorlardı ve denetçilerden hiçbirinin halı tezgahı sahipleriyle doğrudan ilişkisi yoktu. Denetçiler üreticilerle görüşüyor ya da tezgahta çocuk emeğinin kullanıldığına dair herhangi bir ize rastlarlarsa halı tezgahı sahiplerine durumun düzeltilmesi için sınırlı bir süre tanınıyordu.

İhracat için "Rugmark" talebi
Çalışmanın ilk 20 ayında, Hindistan'daki Rugmark, 13 bin halı tezgahıyla çalışan 100 ihracatçı için lisans belgesi düzenledi ve 270 bin halı sertifikalandırıldı, etiketlendi ve pazara verildi. Bu halıların büyük bir kısmı dünyanın en çok doğu halısı ithal eden ülkesi Almanya'ya ihraç edildi.

Bugün Hindistan'dan Almanya'ya ihraç edilen halıların yaklaşık üçte biri Rugmark tarafından sertifikalandırılmış halılardan oluşuyor. Bu arada gittikçe artan bir oranla Kanada, Hollanda, İsviçre ve ABD'nin de içinde bulunduğu ülkelerdeki ithalatçılar, yerel bağlantılarından Rugmark etiketi taşıyan halılar istiyorlar.

Çalışmanın yürütüldüğü ilk yıl içinde, bağımsız Rugmark denetçilerinin gerçekleştirdiği habersiz denetimlerde denetçiler, Rugmark'ın lisans verdiği 408 halı tezgahında, yasadışı olarak çalıştırılan 760 çocuk belirledi. 1996 yılının Eylül ayında, 164 halı tezgahının lisansı iptal edildi.

Çeşitli engellere rağmen Rugmark Vakfı, çocuk emeğiyle ilgili hassasiyetin geliştirilmesi konusunda kayda değer bir mesafe katetti. Ayrıca çok genç bir örgüt olmasına rağmen, Güney Asya'da üretimde çocuk emeğinin kullanımının yaygınlığı ve olumsuz sonuçları hakkında sivil toplum çevrelerinin dikkatini çeken çok önemli çalışmalar yaptı.

Ayrıntılı bilgi için:
http://www.rugmark.org

***

Örnek 4

"Kendini Mültecinin Yerine Koy"

Amerikan Mülteci Komitesi'nin yürüttüğü "Geçişler" adlı proje, mültecilerin yaşadığı sorunlar üzerine çocuklar ve gençler için oluşturulmuş bir insan hakları eğitimi programı... Proje kendini “öteki”nin yerine koymanın eşsiz bir öğrenme fırsatı sunduğunu gösteriyor.

Gençlerin insan hakları eğitiminde yeni bir yaklaşımı temsil eden "Geçişler" programı, mültecilerin karşı karşıya kaldığı sorunların entelektüel açıdan anlaşılmasını sağlamakla yetinmeyip, aynı zamanda mağdurların gündelik yaşamını etkileyen olaylar hakkında duygusal bir bilginin edinilmesini de içeriyor. Bir canlandırma oyunu olan "Geçişler”, mültecilerin yaşadığı sorunların 9-18 yaş arası çocuk ve gençler tarafından daha iyi anlaşılmasını amaçlıyor.

1995 yılında Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği tarafından geliştirilen oyun, daha geniş kapsamlı bir insan hakları eğitimi programının parçası olarak, American Refugee Committee (Amerikan Mülteci Komitesi) gibi topluluklar tarafından da kullanılıyor. Katılımcılar, dokuz ile 18 yaş arasındaki çocuk ve gençlerden oluşuyor.

Bu oyunda katılımcılar, mültecilerin ülkelerinden uçağa binmelerinden mülteci kamplarına gelinceye kadar yaşadıkları deneyimleri canlandırmaya çalışan bir dizi kademeden geçiyor. Küçük gruplara ayrılarak, hava baskınları sonucu oluşan gece karanlığını veya sisi "hissedebilmeleri" için gözleri bağlı olarak bina dışına götürülen katılımcılar, burada kendi ailelerinden olanları bulmaya çalışıyorlar. Ailelerini bir araya getirdiklerinde tekrar binanın içine alınan katılımcılara ellerinde taşımak üzere, hangi eşyalarını alacaklarının bir listesini yapmaları için üç dakika süre veriliyor. Daha sonra yeniden bina dışına çıkarılan oyuncular etrafı çevrili bir alanda, canlandırma mayın ve engeller arasında yürütülüyor. Bu deneyimler katılımcının, mültecilerin yaşamına yeni bir gözle bakabilmesini sağlamayı amaçlıyor.

Ayrıntılı bilgi için:
http://www.archq.org

***

Örnek 5

Maskelerinizi İndirin!

Arjantin'de askeri darbe sırasında kaybolanların ve işkence görenlerin çocuklarını temsil eden HIJOS, işkencecilerin maskesini düşürmek için kampanya düzenliyor. HIJOS üyeleri, işkenceciyi belirleyip o bölgede çalışma yaparak teşhir ediyor.

Arjantin, toplumsal duyarlılık ve tepki verme konusunda diğer birçok ülkeden farklı bir konuma sahip. Diktatörlük döneminden kalan "dikta artıkları"nın teşhir edilmesini amaçlayan HIJOS'un yürüttüğü "maske düşürme" eylemi en yaratıcı örneklerden biri...

H.I.J.O.S. (Hijos por la Identidad y la Justicia contra el Olvido y el Silencio), İspanyolca'dan çevrildiği haliyle "Unutuşa ve Sessizliğe Karşı Adalet ve Gerçek Arayışında Oğullar ve Kızlar", 1995 yılının Nisan ayında, Arjantin Cordoba’da kurulan bir insan hakları örgütü. HIJOS, Arjantin'de 1976-1983 yılları arasında hüküm süren askeri diktatörlük dönemindeki "kayıpların" ya da politik suçlamalar nedeniyle işkenceye maruz kalanların çocuklarını bir araya getiren bir sosyal hareket olarak biliniyor. Bu kurbanlar işkence, kaçırılma, cinayet, hapis ve gözaltında kayıp gibi insan hakkı ihlallerinden dolayı büyük acılar çektiler, sağ kalan birçok mağdur da ülkeyi terk etmeye zorlandı.

HIJOS örgütü, 1970’lerdeki katliamlarda sorumluluğu bulunanlara şimdiki Arjantin hükümetinin sağladığı dokunulmazlık zırhına karşı mücadele vermenin gerekliliği nedeniyle ortaya çıktı. HIJOS bu

sorumluların sadece hukuki alanda mahkum olmaları için değil, aynı zamanda toplumun gözünde de mahkum olmaları için çaba harcıyor. Örgüt, bu amaçla kendi geliştirdiği "Escrache" adıyla bilinen bir taktiği kullanıyor.

HIJOS tarafından kullanılan ana taktik olan “Escrache”de (İspanyolca’da anlamı “maskeleri düşürmek”) amaç, baskı altında tutulmak istenen kişinin evinin önünde yapılacak gösteri ile bu kişinin kamuoyu karşısında durumdan etkilenmesini sağlamak...

İşkenceciler tespit ediliyor
HIJOS, askeri diktatörlük rejiminde baskı uygulayan kişilerin kimliklerinin belirlenmesi adımıyla işe başlıyor. Bu kişileri ortaya çıkardıklarında, askeri dönemin mağdurları, mağdurların aileleri veya bazı tanıklarla yapılan görüşmeler sayesinde eldeki bilgiler kesinleştiriliyor ve daha sonraki adımda hedef kişinin adresine ve telefon numaralarına ulaşılıyor.

Bu bilgiyi bulmak için, internet üzerinden postalanan kayıtlı seçmen listesinden yararlanılıyor. Eylemin öncesinde yerel sendikalar, kütüphaneler ve hedef kişilerin yaşadıkları bölgede faaliyet gösteren toplumsal örgütlerle görüşülüyor. Neden böyle bir taktik izlendiği ve maskesini düşürdükleri kişinin kim olduğunu, neler yaptığını anlatmak amacıyla, mahallede ve o bölgedeki okullarda gayrı-resmi dersler organize edilip broşürler dağıtılıyor. Çoğunlukla, mahallenin diğer sakinlerinin beraber yaşadıkları bu kişilerin geçmişleri hakkında bilgi sahibi olmadıkları görülüyor. Bu nedenle bu sürecin en önemli aşaması, toplumu taktiğe dahil etmek olarak nitelendiriliyor, çünkü onların katılımı olmadan bu taktiğin başarı şansı azalıyor.

Tüm bunlardan sonra, Escrache'yi uygulamak için bir gün belirleniyor. O gün geldiğinde de protestocular "hedef"in evine yakın bir noktadaki meydandan eve doğru bir yürüyüş başlatıyor. Yürüyüş sırasında etraftakilere bu kişinin suçlarının anlatıldığı ve kınandığı bildiriler dağıtan göstericiler, duvarlara, suçlanan kişinin biyografisinin, resminin, adının, adresinin, telefon numarasının yer aldığı afişler yapıştırıyor. Bunların yanı sıra, "murgas"larla (davul çalan gruplar) beraber şarkı söyleyip, “hedef”in görevli olduğu dönemde işlediği suçları canlandıran oyunlar sahneliyor.

“Burada bir dikta artığı yaşıyor”
Bazen de "hedef"in evine giden yol üzerine askeri çizme izi ve evin üzerine de trafik işaretlerini andıran çizimler yapıp, "Dikkat, burada bir dikta artığı yaşıyor!" gibi sloganlar yazılıyor. Eve vardıklarında, orada bulunan polislerin sayısına göre, kanı simgelemesi için kırmızı boya katılmış suyla dolu balonlar evin duvarlarına fırlatılarak boyanıyor.

Bazen polisle göstericiler karşı karşıya gelebiliyor ama göstericilerin barışçı tavrı nedeniyle, polisin göstericileri engellemesine pek sık rastlanmıyor. Ara sıra, "hedef" veya faşist gruplar tarafından oluşturulmuş "contra-escrache"ler olay mahallindeki gerginliği yükseltse de, bu tip durumlara az rastlanıyor. HIJOS'un, karşılaşılabilecek sorunların çözümü için yasal bir temsilcisi bulunuyor. Bununla birlikte, asıl amaç, çatışma olmadan birçok insanı gösteriye katmak...

Escrache'nin bir diğer çeşidi de, birden fazla "hedef"in var olduğu, yani birbirine yakın oturan dikta artıklarına yönelik, bir nevi hareketli gösteri olarak adlandırılan "Esrache-movil". Bu hedeflere genelde bisiklet, kamyon veya arabalarla gidiliyor. Hedeflerin bulunduğu yere varıldıktan sonra da birçok göstericinin katıldığı konserler ve tiyatro oyunları düzenleniyor.

Escrache'nin ardından, taktiğin etkisini ölçmek için "hedef"in mahallesinde yaşayanların gösterdiği tepkiler değerlendiriliyor. Protestonun bazen çok etkili sonuçlar doğurduğu görülüyor. "Hedef"in girdiği dükkanların kapanması veya barların boşalması gibi durumlar bu örnekler bunlardan birkaçı... Hatta bazı "hedef"lerin toplumsal dışlanma ve ret sebebiyle yaşadıkları yerlerden taşındıkları biliniyor.

Ayrıntılı bilgi için:
http://www.nodo50.org/hijos-madrid/h-portada.htm

***

Örnek 6

Müslüman Kadın İnsan Haklarını Öğreniyor

Kadın Dayanışması Küresel Enstitüsü, insan hakları anlayışının İslam toplumlarında tabana yönelik yaygınlaştırılması amacıyla, Müslüman kadınların eğitimini hedefliyor. Eğitimler, kadınların ayrı ayrı sahip olduğu hakları tanımlamayı amaçlıyor.

Sisterhood is Global Institute - SIGI (Kadın Dayanışması Küresel Enstitüsü), Müslüman toplumlarda kadınlara yönelik şiddetin ortadan kaldırılmasına katkı sağlamak amacıyla, insan hakları ile ilgili eğitim malzemeleri ve eğitici programlar hazırlıyor. Asya ülkelerinde yürütülen program çerçevesinde, insan hakları eğitimi kitapçıklarını, katılımcı bir biçimde kitapçıkların kullanıldıkları ülkelerdeki kadınlar tasarladı ve yazdı.

Kitapçıklar yerel gelenekleri, mitleri ve yerel dildeki metinleri haklara dair evrensel bir arayışın izini sürmek için bir araya getiriyor.

Kadınların bir araya gelip hikayeler okuduğu, belli konuları tartıştıkları herhangi bir yerde yürütülebilen program, tartışma için sorular da içeren bir öykü dizisi olarak örgütleniyor. Dersler, kadınların oturma odalarında, özel alanlarında kolaylıkla sürdürülebilir olmasıyla dikkat çekiyor.

Kadının insan hakları eğitimi
SIGI'nin hazırladığı özgün eğitim yaklaşımıyla, farklı kültürlerden gelen kadınları hem kişisel, hem de yurttaş topluluğu olarak güçlendirmek ve kadınların sorunlarına eğilmek amaçlanıyor. Bu yaklaşım, temel uluslararası belgelerde yer alan insan hakları anlayışının Müslüman toplumlarda tabana yönelik olarak yaygınlaştırılmasında kullanılıyor.

SIGI, 1995 yılından bu yana kadınların hem özel hem de kamusal alanda bir araya geldikleri herhangi bir yerde kullanılabilecek, esnek ve kültürel bağlam değerlendirilerek hazırlanmış bir insan hakları eğitimi modeli geliştiriyor ve modelle ilgili denemeleri yürütüyor.

• Kendi Sözlerimizle: Kolaylaştırıcı Eğitim Rehberi
• Haklarımızı İstemek: Müslüman Toplumlarda Kadının İnsan Hakları Eğitimi İçin Rehber
• Korkusuz ve Güvenli: Müslüman Toplumlarda Kadın ve Kızlara Karşı Şiddetin Ortadan Kaldırılması

Özellikle Müslüman toplumlarda yaşayan kadınlar arasında insan hakları duyarlılığını artırmak için hazırlanan bu kitaplar, kadınlar arasında gündelik yaşamla ilgili diyalog kanallarının oluşturulması için somut anlamda rehberlik sağlamayı amaçlıyor.

Kitapçıklarda yer alan konular, Eylül 1995'te Pekin'de toplanan 4. Kadın Konferansı'nda ortaya konan, kadınların eğitim hakkı, siyasal varlık gösterme ve vücut bütünlüğü gibi meseleleri yansıtıyor.

Eğitim programının hedefi kadının insan hakları konusunda "doğru" bir yanıt ortaya koymak değil. Daha çok, entelektüel birikimleri, siyasal ve toplumsal bilinçliliklerine bakılmaksızın kadınlar için bir forum oluşturmak, hayatta kişisel olarak ve kamusal alanda her birinin ayrı ayrı sahip olduğu hakları tanımlamak, tartışmak ve yeniden yorumlamak.

Müslüman kadınlar arasında dayanışma
Kitapçıklar, atölyelerin bölge ile bağını güçlendirmek amacıyla, halktan kadınların rehberliğinde hazırlandı.

SIGI, nadiren kolaylaştırıcılarla çalışıyor, çalışmalarını genellikle halktan kişilerle yürütüyor ve halk arasında güvenilirliği olan kişileri eğitime katılmaları için davet ediyor. Onları evlerde ve kadınların bir araya geldiği diğer mekanlarda kendi yerel atölyelerini yürütmeleri için hazırlıyor.

Sonuçlara bakıldığında, bu programın, katılımcıların insan hakları konusundaki bilgilerini artırmakla kalmayıp, Müslüman kadınlar arasında geniş çaplı bir dayanışma oluşmasını sağladığı görülüyor.

(Bu çalışmadan yola çıkarak halen Türkiye çapında "Kadının İnsan Hakları" konusunda eğitim çalışmasına devam ediliyor.)

Ayrıntılı bilgi için
http://www.sigi.org

***

Örnek 7

Tibet Kültürü Dijital Dünyada Saklanıyor

Nitartha Uluslararası Bilgi Belge Merkezi, Tibet kültürünün ve dilinin korunabilmesi için eski bilgi ve belgeleri elektronik ortama taşıyor. Merkez, tarihi metinleri bulup Nitartha dilinde işlem yapan bir bilgisayar programı ile elektronik ortama aktarıyor.

Nitartha International Document Input Center (Nitartha Uluslararası Bilgi Belge Merkezi), zengin Tibet kültür mirasının yaşatılabilmesi için modern teknolojiyi kullanıyor. Kültür devrimi sırasında, birçok metnin tahrip edilmesi üzerine araştırmacıların ve keşişlerin başlattığı çalışmayı, bugün Nitartha sürdürüyor. Kültürel mirasın korunması ve ulaşılabilir olması sayesinde, Tibetliler, kendi ülkelerinde ya da dünyanın herhangi bir yerinde kültürlerini sürdürebiliyorlar.

Tibet kültürü tehlike altında
Tibet dilindeki eğitici metinlerin tarihi, bin yıldan daha eskiye gidiyor; aralarında, iki bin yıldan daha eski Hintçe metinlerin çevirileri de yer alıyor.

Nitartha'nın yürüttüğü bu programı, Kültür devrimi sırasında birçok metnin zarar görmesi üzerine, araştırmacılar ve keşişler başlattı. Komünist Çin, Tibet'e 1950'lerde girdiğinde, birçok Tibetli ülkeden ayrıldı, manastırlar yıkıldı ve baş rahipler öldürüldü. Tibetlilerin göçü sırasında birçok metin ortadan kayboldu ve araştırmacılar onları tekrar yerlerine koyabilmek için on yıllarını harcadılar. Bugün de Tibetlilerin, kültürlerini evlerinde diledikleri gibi yaşama imkanı bulamamaları, Tibet kültürü ve dilini tehlikeye atıyor. Bu yüzden, zengin Tibet kültür mirasının gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için eski metinlerin korunması büyük önem taşıyor.

Özgün metinlerin birçoğu, zamanla yıpranan pirinçten imal edilmiş bir tür kâğıda kaydedilmiştir. Metinlerin geleneklere uygun biçimde düzeltilmesi hem çok zaman alıcı, hem de çok zor bir uğraştır. Bu nedenle, metinlerin dijital ortamda bir kopyalarının bulunması, onları korumak için hayati önem taşıyor.

Çalışma aşamaları
Metinleri ve Tibet dilindeki Word programlarını web sitesi üzerinden ve diğer yollardan sağlayan Nitartha, korunması gereken eğitici metinleri belirliyor. Bu belgelerin kullanılması için, eğitim sistemine destek veriyor. Araştırmacılar, metinleri okumak ve yorumlayabilmek için eğitim alıyorlar, ayrıca, belgeleri elektronik bir veritabanına kaydediyorlar.

Bu çalışmada yer alan adımlar şöyle sıralanıyor:
• Bölgedeki uzmanlar tehlike altındaki belgeleri belirlemek için araştırma yapıyor.
• Metinler dijital sisteme uygun biçimde düzenleniyor, sonra doğruluğu kontrol ediliyor.
• Araştırmacıların bir bölümü, metinleri yayımlanmak üzere hazırlıyor.
• Belgelerin tümü İngilizce'ye çevriliyor ve diğer dillere çeviri olanakları araştırılıyor.

• Kitaplar eğitim programları içinde kullanılıyor.
• Basılı metinler herhangi bir ücret karşılığı olmadan en çok ihtiyacı olan öğretmenlere ve eğitim kurumlarına veriliyor.

Nitartha'da dijital metinlerin veritabanına girilmesi standart bir İngilizce klavye ile tamamlanıyor ve örgüt, Nitartha-Sambota dilinde işlem yapan Word programını ve font sistemini kullanıyor. Bu sistem aynı zamanda Tibetçe yayın konusunda önde gelen sistemlerden biri. Nitartha ayrıca, Tibet dilindeki yayınlar ve araştırma için online araçlar sağlıyor.

Nitartha'nın değişik uzmanlık seviyelerindeki birçok kişiden danışmanlık hizmeti alması sayesinde her gün yüzlerce insan faaliyetlerden haberdar oluyor. Tibet kültüründe yüksek öğrenim görmüş kişiler, metinleri okuma konusunda eğitilirken, diğerleri de metinlerin veritabanına girilmesinden sorumlu oluyor. Nitartha'nın amacı ağırlıklı olarak Tibetlilerle çalışmak... Bu işte çalışanlar, bilgisayarda ileri teknikleri öğrenmenin yanı sıra kültürlerinin korunmasına katkıda bulunmuş oluyor.

Ayrıntılı bilgi için
http:// www.nitartha.org

Dharma Publishing (Dharma Yayınları)
www.dharmapublishing.com

Norbulingka Institute (Norbulingka Enstitüsü)
www.tibet.org/norling

***

Örnek 8

Yoksul Ülkeleri Borçlarından Kurtaracak Umut

Jubilee 2000, yeni bin yılın eşiğinde Highly Indebted Poor Countries – HIPC'nin (Ağır Borç Altındaki Yoksul Ülkeler) ödemesi geren 240 milyar dolarlık borcun bir defalık iptal edilmesini öneriyor. Ayrıca uluslararası borç yardımlaşmasının yönetimi için dürüst ve şeffaf bir sistem isteğini de dile getiriyor.

Hareketin ilk çalışmaları, tüm Afrika Kilise Dernekleri'nin, Afrika'nın borçlarının iptal edilmesi amacıyla bir "jübile yılı" talebinde bulunduğu 1990'da başladı.1996'da bu fikir, başlıca üç İngiliz Hıristiyan yardım kuruluşu ve Dünya Gelişme Hareketi tarafından resmi bir örgütlenme içinde benimsendi ve bugün dünya çapında aralarında Oxfam, UNICEF, Comic Relief, Çocuk Fonlarının Korunması ve Barış için Tanıklık gibi kuruluşları kapsayan insan hakları örgütlerinin güç birliği haline geldi.

Sadece İngiltere'de 93'ü aşkın örgütün katıldığı hareket, "Jübile" adını İncil'den; her 50 yılda bir kölelerin serbest bırakıldığı, fakirlerin borçlarının kapatıldığı ve dünyanın adil sahiplerine yeni bir başlangıç ve umut için emanet edildiği, Leviticus 25:10 bölümünden alıyor. Konu insan hakları ve adalet kavramlarıyla tanımlanıyor; çünkü çoğunlukla dış borçların geri ödenmesi, ancak sağlık ve eğitim yatırımlarından ve ekonomik gelişmelerden vazgeçilerek mümkün oluyor. Bu borçların tamamının geri ödenmesi hiçbir zaman mümkün olmadığı için, örgüt bir defalık affı ahlaki ve ekonomik bir şart olarak görüyor.

Grup, borçların iptal edilmesinin bir insan hakları sorunu olarak görülmesini başardı. 1998'de İngiltere Birmingham'daki G8 zirvesinde 70.000 kişi "insan zinciri" oluşturarak gösteri yaptı. 1999'da Seattle'daki Dünya Ticaret Örgütü toplantısında 30.000 kişi insan zinciri oluşturmak için bir araya geldi. Borçların iptali konusunda araştırmacılar, bankacılar ve politik önderlerin desteğini sağlamak için resmi duyurular yapıldı. Papa II. Jean Paul ve Dalai Lama gibi önderler de borçların iptali istemini desteklemek üzere çalışmalara katıldılar. IMF ve Dünya Bankası programlarıyla 70 milyar dolarlık HIPC borcunun affı konusunda adımlar atıldı. İngiltere, yoksulluğun ortadan kaldırılması ve temel insani ihtiyaçlar için kullanılmak şartıyla, 26 ülkenin borçlarının %100 oranında ve Başkan Clinton

HIPC ülkelerinin Amerika'ya olan 6 milyar dolar borcunun yine %100 oranında iptalini önerdi. Aralık 1999'da, Kanada bu öneriden bir adım daha ileri giderek, Bangladeş'in kendisine olan borçlarının tümünden vazgeçti.

Bu çaba, ekonomik gelişmenin bir insan hakları konusu olarak değerlendirilmesi gerektiğini, temel bir sorun çerçevesinde başarılı bir uluslararası hareket yaratılabileceğini ve konunun uzmanı olmayanların da anlayabileceği bir şekilde zengin ve yoksul ülkeler arasındaki ekonomik ilişkinin samimi bir tartışmasını ortaya koyuyor.

Ayrıntılı bilgi için
http://www.jubilee2000uk.org

***

Örnek 9

Köylülere Anayasal Haklarını Anlatmak

Tayland'daki Thongbai Thongpao Foundation - TTF (Thongbai Thongpao Vakfı), kırsal bölge halkına hukuki destek ve aynı zamanda "Köylerin Yasaları" programı aracılığıyla temel insan hakları üzerine eğitim olanağı sağlamak üzere çalışmalar yapıyor.

Tayland 1990'lı yıllarda hızlı bir ekonomik gelişme sağlarken, ekonomik etkinliğin ve eğitim olanaklarının hatırı sayılır bir kısmı büyük kentlerin çevresinde yoğunlaştı. Bunun sonucu, kırsal bölge nüfusu sadece ekonomik olarak geri kalmadı, aynı zamanda modern Thai yasasının kendilerine sunduğu anayasal haklardan da daha az haberdar olur hale geldi. 1987 yılından bu yana, Tayland'daki Thongbai Thongpao Vakfı (TTF) , kırsal bölge halkına hukuki destek ve aynı zamanda "Köylerin Yasaları" programı aracılığıyla temel insan hakları üzerine eğitim olanağı sağlayarak bu sorunu çözmek için çalışmalar yapıyor.

TTF, Bangkok avukatlarından kurulu gönüllü bir grupla her hafta sonu bir köyde eğitim programları düzenleyerek kırsal kesimde kendini kabul ettirmeyi başardı. Programın katılımcıları, öğretmenler, öğrenciler, toplum önderleri, yoksul çiftçiler ve kadınlar gibi köyün temsilcilerinden oluşuyor. İki gün süren eğitim programı sayesinde, köylüler kendilerini yakından ilgilendiren anayasayı, insan haklarını, evlilikten doğan hakları, ücret ve vergileri, çalışma yasalarını öğreniyor. Çeşitli konulardaki dava duruşmalarının canlandırıldığı bölümler, dersleri ve tartışmaları tamamlıyor. Eğitimin, samimi bir havada hafta sonu derslerinden sonra da devam edebilmesini sağlamak için "Köylerin Yasaları" kursunu tamamlayanlara, kişisel avukatlarının adını ve imzasını taşıyan fotoğraflı kimlik kartları veriliyor.

Program, bireylere sadece temel anayasal hakları kapsamında hukuk bilgisi kazandırmakla kalmayıp, doğrudan yasal temsilin de önünü açıyor. Aynı zamanda büyük şehirde yaşayan eğitimli elit kesim ile kırsal kesim arasında ilişki kurarken özgün bir yöntemi kullanıyor ve iki ayrı kültürel yapı arasındaki empati çabasını da destekliyor.

Ayrıntılı bilgi için
http://www.hurights.or.jp/hreas/3/08Thongbai.htm

***

Örnek 10

Hücrede Hayatta Kalma Rehberi

Aylarca hatta yıllarca süren hücre hapsinden "sağ" çıkabilmiş mahkumlar, hücre hapsi tehdidi altında yaşayanlara yönelik bir kılavuz oluşturmak amacıyla, hayatta kalabilmek için izledikleri stratejiler üzerine yazdılar.

Hücre hapsi, dünyadaki birçok cezaevinde hükümlü ya da tutuklulara karşı kullanılan insanlık dışı tekniklerden biri. Mahkumların direnişini kırmak ya da itaate zorlamak için etkin bir yöntem, çünkü bireyleri günlük yaşamın gerektirdiği, diğer insanlarla ilişki, doğal çevre ve saate ya da mevsime uyum gibi pek çok davranışta bulunmaktan uzak tutuyor. Özellikle uzun süreli hücre hapsinde mahkumun yaşamını sürdürebilmek, tecride ve haysiyet kırıcı davranışlara katlanabilmek için metodolojik ve iyimser bir tavırla karşılık vermesi büyük önem kazanıyor.

Hücre hapsi tehdidi altında yaşayanlara yönelik bir kılavuz oluşturmak, Hong Kong'dan bir insan hakları örgütünün Minneapolis'teki Center for Victims of Torture-CVT (İşkence Mağdurları Merkezi) ile irtibata geçmesinden önce kimsenin aklına gelmemişti. İnsan Hakları Merkezi'nin bir üyesi, Marcia Melvin, bilgi isteyen bu kuruluşa, taktik üzerine yoğunlaşmış, "Tecridin Etkileriyle Başetme" adını taşıyan karşılaştırmalı bir yazı gönderdi.

Melvin, hücre hapsinde yaşamı sürdürebilmek için stratejik bir kılavuz oluşturmak amacıyla, tecridin yarattığı psikolojiyi incelemenin yanı sıra, hücre hapsine mahkum edilmiş kişilerin çeşitli yazılarını karşılaştırdı. Böylece şu mücadele stratejilerini kategorize etti: Zihinsel alıştırma; Hapsedenlere karşı "yukarıdan" davranma; Tecrit mekanındaki varlıklarla arkadaşlık etme; Kişisel bakım için fiziksel alıştırmaların yapılması; Farklı iletişim yöntemlerinin keşfedilmesi ve Zamanın kontrol edilmesi... Sözü edilen bu kategoriler, doğrudan mahkumların yazdıklarından alınan pratik örneklerle desteklenerek ayrıntılı bir şekilde anlatılıyordu. Metin, yaşama azmi taşıyan herhangi birinin her koşulda desteklenmesi gerektiği fikri ile sona eriyordu.

Yazı, CVT tarafından yayımlanarak Asya ülkelerinde dağıtıldı. Metnin kısalığı (sekiz sayfa) ve basit formu, kolaylıkla dağıtılmasını sağladı. Melvin'in yaptığı çalışmanın yaygınlaştırılmasına, medya kanallarının da katkısı oldu.

Ayrıntılı bilgi için:
http://www.cvt.org